

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Melyben és postán küldve:

Egy évre 10 ft. — kr. Negyed évre 3 ft. 50 kr.
Fél évre 5. —. —. Egyre szám — 10.

Előfizetési pénz a minden közzététel: FŐ-PIAC.
V. KÖR. HÁZ FÖLDÉSZETI és SZERKESZTŐ-
SÉGBE bármintre küldendők.

Előfizetési helyben:

TELEKDI K. LAJOS és GY. CSÁTHY KÁROLY
könyvkereskedésben és a szerkesztőségben.
—
Kegyelölt a postai iratok után.

Hirdetési díj:

Ünnepekkel együtt 5 kr.

Nagyból terjedelmű, mint minden több lehel
hirdetése, alk. szerl. a legkevesebb
4 r. t.

Helyre: minden halgtatásért külön 50 kr.
Nyitólátás megjelölés közzététel után
péld. sor 15 kr.

Nev. vagy névenemléti beállítások kérésre
nem tartoznak költségre. — Ugyanazon kérés
írások nem adhatók össze.

A nemzetek és sáfárjai.

Budapest, július 2.

Ha egy méh kasa előtt ülve azt mondaná munkatársainak: „a méh és a viasz, mely ezen kasban van, mind az enyém; igaz, hogy ti is velem működtek, szitátok a virág kelyheiből az édes nedvet, apró czellákat építettek, hogy össze ne folyjon és engem királynétként tettek. De én olvastam Phaedrus meséit, ezekből azt tanultam, hogy valamin az oroszlan az emlős állatok királya, ugy lehet engemet hovarok királynéjának tekinteni. Én az emberektől is veszek példát: látom, minő hatáskörök van a királyoknál, hogy minden hatalom és minden vagyon az övék. Ezen bölcs intézményt én is akarom hozni a méhek országába. De jó is akarok lenni irántok. Az egész méh is egy sem ehetem meg, maradjon hát nektek is belőle. Azok, kiket különösen kedvelek s kik mellem állanak, hogy e rendszabályt törvényé emeljem, akár tele zabálhatják magukat, a többinek marad, a mi marad, de a keret virágaira csak nekem van jogom s azok közülök, kik messziről szereznek méhet, nekem kötelesek azt adni. Én pedig ezentul nem a ti, hanem Zeus kegyelméből vagyok királyútok.” Ha így szólana a méh királyné méh nyelven, vajon elég buták volnának-e a többi méhek, hogy megengedjék azt, mit ki akar vinni királynéjuk? Találkoznék-e csak egy méh is, mely mellé állana őt terve kivételében segíteni, gyűjthetne köztük sereget és rendőrséget, hogy a többi méheket leverje?

Az állatok, némely kivétellel, maguk közt rendet, alárendeltséget, kormányt tartanak, bizonyos nemével az alkotmányosságuk is bírnak, kivéve bizonyos remete életűek, vagy oly állatok, melyeket az ember meghódított s magának alárendelt. A vademberek képezik az összefüggő kapcsolatot a civilizált nemzetek és az állatok országa közt.

Az alkotmányos szervezet, kivált a faikkban, nyájakban élő állatok közt mutatkozik: Buffon egy példát idéz a zergékéről, melyek öröket állítanak ki s bejárat, miként lepetett meg egy zerge nyáj szávjai vadászok által, mert a zerge őrszunnnyadt s jelt nem adott az ellenség közeledténél. A le nem lött, hátramarat zergék utób mindnyájan a hanyag őrt támadták meg s szarvaikkal haláláig dőfték.

Egy lengyel mánás pedig azt beszélt, hogy a farkasok, melyeket egyik vezérük vigyázatlanul törbe vitt, hogy mind elpusztították, a nekik csalétkül elibéjük tett düglött lovat ott hagyták s legelőbb is az őket kelepezebe vezető vezérfarkasnak estek s azt összetépték.

Rendesen az állatok országából vettek a költők és bölcsék példákat, melyeket az emberi nemre és a társadalomra alkalmaztak, ez még a régi időkben volt úgy, midőn az igazmondó Sokratesstől kezdve legújabb időkig, a bürikerlegetől egész a nyaktillóig halál várt.

De hosszú a sora azon férfiaknak is, kik az embereket arra tanították, hogy vannak bizonyos velök született jogaik, melyek elidegeníthetetlenek; ha voltak is egyesek, sőt társaságok, melyek, ha rábeszéltek őket is magokat, hogy könnyelműen lemondjanak ezen

jogaikról, e lemondás érvénytelen volt s nem csak az utódokat, hanem még magukat a lemondókat sem kötelezték. Ezen tanokból született meg a Groot Hugo „természet törvénye”, Beccaria és Filangieri tana a halál büntetés igazságtalan voltáról, Payne Tamás könyve „az ember jogáról” és Rousseau munkája „a társadalmi szerződésről” s mint ezen eszmék gyakorlati kifolyásai, melyek az emberiség ezen evangelistái szavainak súlyát adták, megszűltek a reformáció, később pedig a halhatatlan 1789-diki francia forradalom, mely az idézett munkák egyikének, Payne Tamás „az ember jogai” című könyvének inaugurálásával kezdte meg a nagy munkát és meg nem állott egész a „place de la revolution”-ig. Ezen nagy korok, mint légtiszító fergeteg nemzette a constitutionalismust és a népképviseletet, ebből nemzödött tovább az általános népszavazat és ennek legfőbb gyermeke, a még alig járnai tudó social-demokratia.

A nemzetek sáfárjai át kezdették látni, hogy sem a régi fogalmakkal, sem erőszakkal többé nem lehet uralkodni, ezt más két eszközzel kellene pótolni, hogy a hatalom kezükben maradjon s azt még továbbra is örökítsék. El ismerték az „ember jogait”, meg engedték egyedül a biblia olvasását, hanem még a bölcsék és nép evangelisták munkái tanulmányozását is, de becsusztatták a megvesztegetést és általános butitást. Előre látják, hogy örök ké minden még sem fog a régimódi maradhatni, huzzák halasztják hát az időt; mikor egy második, még nagyobb, még tisztább forradalom fog bekövetkezni. Megkellett adniok a sajtó szabadságát, de ki látja, ha történik, s így kitalálhatja meg, hogy a sajtót nem éppen úgy vásárolják meg, mint vásárolják meg itt is ott is a népképviseletet és választókat. Az iskolákat pedig mostani rendszerükben tartják fenn, melyek sok tekintetben butító intézetekül szolgálnak, részint az által, hogy szellemi túlterhelés által a tanulás iránt csömört keltsenek, részint oly tanok megőrösítésével, melyek a bölcsészet tanaival ellenkezésben állanak.

Ha tehát az emberiem szabaddulni, nagykoruvá akar lenni, akkor csak egy mód van arra, egyetlen szóba foglalva „Reform.” A reform pedig terjeszkedjék ki a népképviselethez, a sajtó ügyre és tanrendszerre. A többi majd magától következik.

Választási mozgalmak.

Lapunk tegnapi számában már közöltük a székelyvidéki választókerület június hó 30-án Székelyhidon tartott gyűlésének lefolyását; azonban birtokába jutottunk ama gyűlés jegyzőkönyvének, nem lesz felesleges t. olvasóinkat a részletekkel is megismertetni.

Jegyzőkönyv, mely felvételét Székelyhidon, 1878. június 30-án, a székelyvidéki választókerület 1848-as pártjának értekezletén.

Pártunknak a múlt választás óta elnöke Fráter Kálmán, az értekezlet megnyitóját, mindkét párt jegyzők távolléte miatt értekezletet jegyzőkönyvének vezetésével Garán Dániel megbízott. Ezt követve Kiss Albert, a meghívott kibocsátott társai nevében is, következő előterjesztést s illető indítványt tett:

Tisztelt elvtársak! Midőn ezen alkalommal én a szerencse, összejövetelünk célját röviden előterjesztem, első kedres kötelességem érzem, a meghívott kibocsátott társaim nevében is, köszönetet nyilvánítani megjelenésükért; bár tudjuk, hogy nem igénytelen meghívásunk, hanem a hazaszeretet szent érzete s az 1848-diki magasztos elvek megvalósításáért küzdő pártunknak, a következő képviselő választás alkalmával, ezen kerületbeni győzelemre juttatása az indok és cél, mely önként, ily szép számmal ide vezérel.

Jól tudják önk uraim! hogy mily dicső, éppen oly kiemelkedés elernünk azon jelzett győzelem, de ha önérdék, hivatalgyűlés, szolgálatosság és elvtagadás ellenünk mind küzdelemre lépnek is: én nem hiszem, mert nem hiszem, hogy annyira életképtelnek a magyar népet, s különösen ezen kerület városlakó-polgárait, hogy akár árba becsásná, akár könnyelműen veszni hagyja azt, mit őseinktől szent örökségül nyertünk, mit utóaink számára megörizni legmagasztosabb hivatásunk: hazánk önállóságát, szabadságát!

Le kell már, sőt vissza kell pattanni, a magyar nép családások által vértett melléről, egy a hivatalos reabeszélések, mint a magán ígéretek, a szavak édes mérgébe kevert nyíl vesszélyének is, önk uraim, kik velünk együtt a néppel élnek és közölök valók, legjobban tudják, hogy a szép szavaknak, a biztató ígéreteknek, már hányszor hitünk, s hányszor tett jutalmunk könnyenbívőségünkért, az általunk leállt szép reményekből részükre egyedül felt maradt fájó emlékezet! Ugy, hogy nem mernek én e téren önköz szólni, s annyi csalatkozás után nem volnék bátor szavamat felémelni, ha nem tudnám, hogy az én szavam, eskis az önk érzelmeinek tolmáca; s egy erőlen visszhang, mert itt magok a tények, és pedig lélekzáróan kiáltanak.

Önálló csak, önálló vámtérület, önálló rendezett államháztartás, önálló nemzeti bel- és külpolitika, s ezek alapján közigazgatás, mint igazságszolgáltatás terén szabadelvű reform, melyet az önk ígéretek, melyet 3 évvel ezelőtt szerte hangoztattak e hon térein. És ime, meg lehet ő reájok nézve rövid, de reánk annál hosszabb 3 év eltelte után, mind azon szép ígéreteknek s velök a haza önállóságának is sirja felett kell, a megcsalatlansági fájó könnyeit hullatni, úgy nekünk, mint azoknak, kik az elvtagadás nagy mesterének, Tisza Kálmánnak és társainak ígéréteben bíztak.

A fényes ígéretek által tévúra vezetett választások sok kerületből irtak fel, így irtunk fel ezen kerületből mi is, az önálló bank és vámtérület ügyében, — tiszteltteljesen kérve az adott ígéretek megvalósítását. Amde ezen fel iratok lomtába, a ház irattárába félre tettétség, s véle ezen kerület volt képviselője Nagy György, nem érezték magokat kötelezettség meghallgatni a nép kívánalmát, s ő is, fennen hirdetett, de idáig választói által vagy nem ösmert, vagy félre ösmert meggyőződését követve, meg szavazta választó kerületünk nevében, a közös bankot, a közös vámtérületet, az adósságra merült közös államháztartást, s ennek fenekelen hordójába az új adó nemek behozatalt s azok kíméletlen behajtását, el vállalta török testvéreink ellen, a Bosznia és Hercegovina annexiójára ki dobandó 60 millió frtnak költsön felvételét, s a legutóbbi napokban, mind ezekben betetőzéséül, egy jog és igazság szerint Ausztriát terhelő 80 millió frtot adósságnak ránk quótázott részét — melyet még Deák Ferencz és párta is vissza utasított — fizetni minket kötelezett, s így ér-

enyedi professoroknak menykö nagy „deputatum”-jok volt, a melybe, a mi csak egy háztartáshoz szükséges, minden volt, még fakánál is, és pedig minden olyan nagy urilg kiszabva, hogy ez a fizetés többre ment, mint a lipcei tanárok akkor híres „academicum honorarium”-a.

Nagy-Enyeden meg volt fizetve a tudomány. Fényesen élt s mégis gazdag volt mindenki professor.

Hanem olyan házat nem tartott egy sem mint a nagytiszteletű Bordás uram, kinek a felesége valóságos bankárlány volt Berlinből.

Gábor úgy is reszkett, mint a viharból rázott felevél, szemei úgy kápráztak, elvukott mind a ki a napba néz, nem tudta hová lépjen, mikor a fényesen butorozott termekbe lépett.

A rector professor ur előzékenyen fogadta, az asztalnál maga mellé ültette. Szegény Gábor nem mert enni. — Tessék humanissime! — Köszönöm, nem vagyok éhes.

Kelet rendezése.

A kongressus utóbbi ülésében a román-bessarabiai kérdés felét tanácskozott, és elhatározta, hogy Bessarabiát Oroszországnak adassék.

Szerbia területe két anyi lesz, mint eddig.

A montenegrói kérdés is megoldott. Montenegró megkapja az antiviári kikötőt, jelentékeny területengyobboldással.

Szombat óta a hatalmak igezgetek abban pontostul össze, — hogy Törökországot rábíriák a kongressus határozatainak elismerésére a bosnyák occupatúra névre. Mehemed Ali pasa Konstantinápolyban meghatalmazásért folyamodott Berlin elhagyására.

A legutóbbi ülésről a következő nagy fontosságú hírt érkezett: Törökország s Románia a kongressusnak újabb nehézségeket készítenek. A porta megtagadta a legkisebb átengedést is Görögországnak, mit Mehemed Ali világosan kijelentett. Románia még most is megtagadja Bessarabiát átengedését, habár a kongressus Bulgária rovására igen bőkezű volt; a helyzet ismét igen feszült. Románia még a zsidók egyenjogúsítását is megtagadja.

Az egyes községek szervezése elválasztattak: 1. Almosdon; Miskolcy Jenő, Emb. József, 2. Bagamérban: Barna Mihály, Ármós János, Sándor Gáspár, 3. Diószeg, Kalászi Ferencz, Kovács József, Molnár János, Pluhár Pál, Boglucz Sándor, Székely János, Nagy István, P. Nagy Mihály, Bóniz István, Fazekas József, 4. Jankafalván: Pakcy Gusztáv, 5. Kóly-Nagykútyán: Fodor Pál, 6. Kókadon: Péter Gábor, Csontos Sándor, Székely Sándor, 7. Kis-Kerekiben: Kocsár Mihály, Bartha András, Tóth Ferencz, 8. Er-Keserűben: Korrik Attur, Sarkady János, Klósz Lajos, Fazekas Imre, Jakó Bálint, 9. Kábulkúton: Bóniz László, Vásárhelyi Benecz, Papp Gábor, Kovács Gusztáv, Egresy Imre, 10. Erdmihályfalván: Lovass Sándor, Lovass-Károly, Cséke Lajos, Báthory Benő, Acs Sándor, Szatmári Gábor, Lévar Vincez, 11. Er-Olasziban: Thámagy Lajos, Kópis József, Steinecz Ferencz, 12. Gálos-Petriben: Fazekas Mihály, B. Szávó Sándor, 13. Er-Seléndben: Szies Ferencz, Tóth Mihály, 14. Er-Semjénben: Apagy Antal, Dobsa Sándor, 15. Székelyhidon: Szabó József, Miltotai Sándor, Szondy István, Tóth Sándor, Bokor Sándor, Pozson József, Karsai József, Gardó Imre, Vágó Imre, 16. Kis-Kágyán: Vekerdy Imre, 17. Szentlőrinc: Nagy István, Molnár Vincez, Molnár Imre, Kocsis János, 18. Szentmiklóson: Borsos István, Cs. Oláh Gábor, Jakab Imre, 19. Sz. Jobbon: Bán Sándor, Kusnyer György, Zsug József, Antal János, 20. Er-Tarcsán: Szabolcsy Sándor, Máthé Lajos, Tóth József, 21. Er-Adonyban: Csésy Nagy Imre, Rimay János, 22. Asszonyvárosán: Kócs Pál, Saróssy Károly, Veesy Sándor, Szabó Mihály, 23. Csokajon: Simon Elek, Darvay Ferencz.

A pártunk és szerint történt megalakítása után Fráter Kálmán elnök ajánlatba hozta pártunknak ezen választó kerületbeni képviselő jelölését, bagaméri ref. lelkész Kiss Albert urat, mely ajánlatot az értekezlet egyhangulag és örömmel fogadott, azonban Kiss Albert által pártunk elnöke, s a volt választás alkalmával képviselő jelöltje, mint folytonosan elváltárságsága által pártunkból kiűnt s ezen megkülönböztetésre teljesen érdemes t. Fráter Kálmán ur ajánlatot. Ezt követőleg Kovrik

— Már azt nem hiszem, hogy legyen oly idő, mikor egy jó ebédet el nem bír a diák gyomor, szót mosolygóra a házigazda, s most maga kezdte tányárára rakogatni az izletes falatokat.

Dehát hogy kell megenni azt a sok tarka-barka valamit. Kanállal próbálta a mit viláral kellett volna.

A gazda szívesen oktatta.

De azért Gábor csak isszadott, alig evett, éhen kelt fel a nagy tekintélyű rector professor ur dusan terített asztaltól. Soha sem mártott ő még ilyen nagy ural egy talba.

Alig léptek ebéd után az izléssel berendezett kis társalgó szobába, hol a professornak egy kedves mivelt nő töltögette kis kínai csészebe azt a vérbeívt fekete italt, melynek használatát az idő körül kezdett általános lenni, midőn négy gyönyörű fekete mentől vont hintó állott meg a professori lak előtt.

Nem sokára szelid arczu kis emberke lépett a terembe. A házigazda eleibe ment az érkezetnek.

Gábor eddig azt hitte, hogy a rector professorhoz képest még a „királybíró” (főispán) is csak kis Miska. S most ime, a kinek összevont szemöldöke megreszkettett egy főiskolát, minő alázattal hajlong egy kis emberke előtt.

Valamit beszéltek németül a professornéval, a mi mindenesetre olyan kölcsönös bemutatás forma lehetett, melyben mindenki örvendett a szerencsének, s azzal Bordás uram a gróffal eltűnt egy melék teremben.

— Kinyelmed maradjon itt, várjon be, s mosolyolj utána tette:

— Mulattána a feleségemet.

Most még nehezebb percek következtek. A derék hölgy, a ki nem volt a magyar nyelv teljes birtokában, társalgást kezdett azzal, a ki nem tudott németül.

Megkísérlették mindkét nyelvet: nem tudták egymást megérteni.

Ez ártatlan mulatság zavarnak a rector professor ur és vendége visszajövetelle végett.

Az alkalmatosságok között a rector professor ur és vendége visszajövetelle végett.

(Folyt. köv.)

BUDAPESTI HIREK A városiégi örszobához.

— BUDAPESTI HIREK A városiégi örszobához nem messze eső bokrok közt tegnapelőtt este egy bejött, hét hónaposnak látszó leány gyermek találatot. Kitevője nyomozták Öngyilkosságok. Egy szemruhába öltözött 28-30 éves fiatal nő a Dunába ugrott s elmerült, Hasonló módon végezte ki magát egy ismeretlen férfi is. Az állatkert nubiai vendégei (állatok) e hét végén már megérkeznek. — A rendőri börtönben egy oda bekísért csavargóról — ellopták a ruhát. Bedekovics Ferencz ó-budai lakos piztollyal agyon lökte magát. Egy magános nő szobájából ismeretlen tettelek 70 ft értékű ékszert ellopott A budakeszi erdőben a cserfák egyikén egy hullát találtak felakasztva. Már meg volt halva. — A nemzetközi gabnavásár augusztus hó 19-kén fog megtartani.

Kelet rendezése.

Debreczen, jul. 4.

Bosznia okkupációja.

Debreczen, jul. 4.

Debreczen, jul. 4.

Debreczen, jul. 4.

Debreczen, jul. 4.

A „DEBRECZENI” TÁRCZÁJA.

A SZERENCSE FIA.

Regény az életből.

Írta: Zombori Gedő.

(10. folytatás.)

A száfolat felment, Helmezy kiadta. Az akkor hallatlan eszt, hogy egy kezdő diák az irodalom terén tanára hírnevéért síkra szállott, az a meleg hazafias hang, melyet akkor oly mohón kapott, szomjas hazaszeretet: teljes elégtételt szolgáltatott Dombó uramnak és a főiskolának.

A mű elkelt, s a szerzőt felszólították, hogy rendezzen belőle új kiadást.

Volt annyi esze, hogy nem cselekedte, egyszer tette s azt is megbánta.

Helmezy pedig magánlevelet írt „annak a novicius diáknak.” Az egész ennyi volt:

kettő a zivatar, sőt még
ben is nagy kár történt
kiverte a szemeket a ka-
t az utolsó pillanatban
lom gyümölcsét.

ostahivatalnai a levélfel-
mindig csak egy postai-
gyakran alig volt képes
meg igényeinek; így tör-
ességben gyakran beszántó
fel különösen a levelek s
l. A tarthatatlan állapot
atlatta, s intézkedett, hogy
el és kiadási osztályánál
kalmazva; így aztán több-
n veve annak is, hogy a
esterhez szülő levelek, nem
szerezték polgármesteriez

des. Fröhlich M. Gyula a
etemes háza mellett igen
lényeg- és porcelánke-
nyadnak az igyekvő fiatal
lényeg ügyelmebe.

Tegnap délután a kisvá-
omonyos-telek házában a ké-
— mely gyuladás azonban
al-éllottott.

szagállapitva s bejelentve
10-ig következők: 44 kr.
sz. a. Riez
— 2655. várad után 2121
sz. a. Gáborral megeled-
14 sz. a. és pfa-neged Riez
6 sz. a. Farago Jánosnál
6 sz. a. Gyarmati Jánosnál
2 vára-utca 2238 sz. a.,
sz. a. 796 sz. a., Riez-
sz. a. 337 sz. a. minden
— 48 kr. Debrec-
— Debreczen város kapitá-

EGYJABB.

Jul. 2. A boszniai csapa-
ny éjszaki és nyugoti ré-
sítottának, Bosznia s Her-
20,000, Novibazár és Pris-
20,000 ember áll.

keresztő: Péter Gábor.

esém teljes tisztelettel értesí-

ós Ferencz

és díszaruk HOK-üzletét

ESŐSBŐL

opiazon Scheer Bernát ur házában
„Hika” atellenében

Julius hó 1-5ő napjától fogva
joggal átvetteim.

HOK-üzlet eddigi üzletvezetője
kötvettem, hogy a nagyérdemű
elt egy az árak jeles minősége,
és pontos kiszolgálás által
s most, mint az üzlet önálló
jes buzgalommal rajta leszek,
meg partoló jóindulatát minden
rdemelmjem s a midőn minden fel-
et a nagyérdemű közönség fi-
lom

ztelével vagyok

Kraicz Gyula.

S.
vidéki n. é. közönséget,

bogók

ok megrendelésre tetszés

Végh János

ebenben.

Atyágyűlések és mintahatárak
Hogyan és bármintre

születen ablak és athány ro-
szaszalhatók, vas. ciznezett és

ítők részére:

6 malom-szitták vaskerettel leg-

szitaáru-gyárában
szám. 210. 5.-6.

okkösei könyvnyomdájában.

